

Szegedi Ítéltábla

Az ügyszáma:

Gf.I.30.310/2019/7. szám

A felperes(ek):

felperes neve (címe)

A felperes(ek) képviselője:

Dr. Molnár Sándor ügyvéd

Az alperes(ek):

I.rendű alperes neve (címe) I. rendű,

II.rendű alperes neve (címe) II. rendű,

III.rendű alperes neve (címe) III. rendű

Az alperes(ek) képviselője:

Dr. Takács Attila ügyvéd

A per tárgya:

Kölcsöntartozás és osztalék megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 15.G.20.331/2017/70.

A fellebbezést benyújtó felek és a fellebbezés sorszáma:

I-III. rendű alperesek 15.G.20.331/2017/72.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja**, és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az alpereseket költségviselésre kötelező rendelkezéseket.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen be a Kecskeméti Törvényszék elnöki letéti számlájára 109.850,- (Egyszázkilencezer-nyolcszázötven) forint szakértői díjkülönbözetet.

A megelőlegezett elsőfokú illetéket, valamint szakértői díjat a felperes viseli.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg I-III. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 800.000,- (Nyolcszázezer) forint első- és másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi felperest, hogy az illetékes adóhatóság külön felhívására fizessen meg az államnak 972.100,- (Kilencszázhetvenkettőezer-egyszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A II. rendű alperes, mint magánszemély dohánytermék kiskereskedelmi jogosultság átengedése tárgyában kiírt koncessziós pályázatra tett ajánlatával 2013. július 1. napjától kezdődően 20 éves határozott időtartamra koncessziós jogosultságot nyert el dohánytermék kiskereskedelmi

tevékenység gyakorlására, vagyis nemzeti dohánybolt üzemeltetésére. A II. rendű alperes e tevékenységet az I. rendű alperesi betéti társaság útján kívánta végezni. Az 1992-ben alapított I. rendű alperesi betéti társaságban a II. rendű alperes ekkor beltág volt, míg édesanyja (jelen per III. rendű alperese) kültagként szerepelt. A betéti társaság 2005. évtől veszteségesen folytatott ruházati kiskereskedelmet. A 2013. szeptember 1-jei hatállyal fő tevékenysége azonban már a dohányáru kiskereskedelem volt (8. sorszám alatt csatolt cégkivonat). A betéti társaság tagjai 2005. évben pótbefizetéssel kompenzálták a veszteséget, melyet könyvelés technikailag negatív eredménytartálékként mutattak ki. A dohánytermék kiskereskedelmi tevékenység megindításához külső forrásra volt szükség, melyet a felperes 2013. július 23. napján írásba foglalt magánkölsön útján biztosított személy szerint a II. rendű alperes részére. Ekkor e szerződő felek írásban rögzítették, hogy a kölcsönadó 8.324.000,- forintot ad kölcsön a II. rendű alperesi kölcsönnevőnek 2018. július 22-ig terjedő időtartammal, a kölcsönnevőnek e végidőpontig kell a kölcsönt visszafizetnie, a kölcsön összegét kamat nem terheli (11. sorszám alatti beadvány melléklete). A felperes ezt követően 2014. január 20-ai hatállyal kültagként felvételre került az I. rendű alperesi betéti társasághoz, melyben így a II. rendű alperes 20.000,- forint, III. rendű alperesi kültag 5.000,- forint, míg felperes ugyancsak kültagként 5.000,- forint vagyoni hozzájárulást biztosított. Ugyanezen a napon tagi kölcsönnyújtásról szóló szerződés írásba foglalására is sor került, ebben a felek az előzmények ismertetésén túl a 2. pontban rögzítették, hogy a felperes, mint hitelező 12.000.000,- forint kölcsönkeret rendelkezésre tartását vállalta 5 éves futamidőre. A felek rögzítették továbbá, hogy a kölcsön célja kifejezetten a koncessziós tevékenység megkezdéséhez, folytatásához szükséges anyagi forrás biztosítása. Az adós a kölcsönt egyéb tevékenységei gyakorlásához nem használhatja fel. A kölcsön ügyleti kamata a tőkeösszeg után évi 5%, ez az utolsó tőkerészlettel egyidejűleg esedékes. Az adós a szerződés aláírása napján kezdődő, legfeljebb 5 éves futamidő alatt köteles a hitelezőnek visszafizetni a kölcsönt negyedévente esedékes részletekben, illetve az utolsó részlet tekintetében a fennmaradó összegnek megfelelő részletben. Az adós az esedékes törlesztőrészletet legkésőbb a tárgy negyedév első hónapjának 15. napjáig készpénz átadása útján köteles megfizetni a hitelező részére. Az adós jogosult a kölcsönt a futamidő lejárta előtt is akár teljes egészében, akár részleteiben visszafizetni. A szerződés IV. pontja a megszűnés körében részletezi a hitelező azonnali hatályú felmondási lehetőségeit. A III/5. pont ezek mellett rögzíti, hogy a szerződés megszűnik akkor is, ha a kölcsönt és annak kamatait az adós maradéktalanul visszafizeti.

A felperes és az I. rendű alperes további két tagja között ugyanezen a napon szindikátusi szerződés megjelölésű megállapodás megkötésére is sor került. Ebben az előzmények ismertetésén túl a felperes, mint belépő kültag jogait rögzítették (II. pont). A III. főponton belül az újdonsült felperesi kültag nyereségből való részesedésének szabályait - a vagyoni betétek arányától eltérő módon - határozták meg. A 3.2. pontban a felek rögzítették, hogy a szerződés vonatkozásában elszámolásuk alapjául a társaság koncessziós tevékenységéből származó bevételeinek az ezután fizetendő adók és az e tevékenységgel kapcsolatban elszámolt költségek levonása után fennmaradó, felosztható nyereséget tekintik. A 3.3. pont szerint a felek megállapodtak, hogy az I/4. pontban meghatározott kölcsönszerződés alapján nyújtott tagi kölcsön tőkeösszegének megtérüléséig a belépő kültag a társaság felosztható nyeresége mindösszesen 70%-ának, míg a beltág és a kültag együttesen, egymás közt a társasági szerződés szerint külön meghatározott arányban, a felosztható nyereség 30%-ának megfelelő mértékű részesedésre jogosultak. A kölcsön összegének megtérülését követően a belépő kültag a felosztható nyereség mindösszesen 40%-ának, míg a beltág és a kültag egymás közt a társasági szerződés szerinti arányban, a felosztható nyereség 60%-ának megfelelő mértékű részesedésre jogosult. A III/4. pont szerint a felek megállapodtak abban is, hogy a társaságba belépő kültagot a nyereségből a fentiek szerint megillető részesedést negyedévente, a tárgy negyedévet követő első hónap 15. napjáig köteles elszámolni és kifizetni a belépő kültag részére készpénz kifizetés útján. A III/5. pontban a felek a belépő kültag (felperes) részére társasággal szemben

fennálló vagyoni igényei tekintetében elsőbbséget biztosítottak, a társaság nyereségéből csak azt követően részesülhetnek a további tagok, ha a társaság a belépő kültaggal az adott hónapban esedékes a kölcsönszerződésből eredő, valamint a nyereségből való részesülés tekintetében fennálló fizetési kötelezettségeit teljes körűen teljesítette. A belépő kültag a társaság veszteségeit vagyoni hozzájárulása arányában vállalta viselni.

- [2] A felperes által II. rendű alperesnek, mint magánszemélynek korábban átadott 8.324.000,- forintot, ezt követően a felek úgy kezelték, hogy az a hitelkeretszerződés részeként az I. rendű alperesi gazdasági társaságnak nyújtott kölcsön. A dohányáruforgalmazás megkezdéséhez ez az összeg elegendő volt, fedezte a felmerült kiadásokat, így a hitelkeretszerződés terhére további kölcsönösszeg folyósítására nem került sor. A Nemzeti Dohánybolt 2013. júniusi megnyitását követően az I. rendű alperes más tevékenységet nem folytatott, máshonnan árbevételre nem tett szert a perbeli időszakban, így a dohányáru forgalmazásból származó árbevétel elkülönített könyvelésére nem volt szükség (42. sorszám alatti könyvszakértői vélemény 4. oldal).
- [3] Egy kivételes esetben átmeneti készpénzfizetési nehézsége támadt az I. rendű alperesnek, amikor egy beszállítótól átvett dohánytermékek ellenértékét azonnal, készpénzben kellett megfizetni. A II. rendű alperes üzletvezető távollétében az ellenérték megfizetéséhez szükséges összeg készpénz ekkor nem állt rendelkezésre, ezért egy átmeneti, gyors kölcsön készpénzben való biztosítására kérte meg II. rendű alperes telefonon a felperest. Erre 2015. novemberében került sor, a felperes egy borítékban vitte be a kért 1.000.000,- forintos összeget és adta át a dohányboltban lévő alkalmazottnak, aki a helyszínen, ott azonnal ebből tudta kifizetni a beszállító képviselőjét. A felek egyedi szóbeli megállapodása szerint ez a hitelkeret megállapodáson kívül adott gyors kölcsön rövid, néhány napos határidőre volt biztosítva, a felperes azt még 2015. novemberében ugyancsak készpénzben kapta vissza, azt a dohányboltban vette át tanú alkalmazottól. A borítékban visszakapott készpénzt ott helyben megszámlolta. Az egyedi kölcsönügylet kapcsán sem az átadásra, sem a visszaadásra vonatkozóan okirati bizonyíték nem áll rendelkezésre, ennek az I. rendű alperesi betéti társaság könyvelésében sincs nyoma (55. sorszám alatti szakvélemény kiegészítés 6. oldal utolsó előtti bekezdés).
- [4] A hitelkeretszerződés alapján biztosított 8.324.000,- forint tagi kölcsönt az I. rendű alperes 20 részletben törlesztette 2014. augusztus 14., illetve 2016. július 18. közötti időszakban. Jellemzően havi rendszerességgel 100.000-1.283.000,- forint közötti összegek átadására került sor. A felperes ezen törlesztéseket készpénzben az I. rendű alperes által kiállított kiadási pénztárbizonylat aláírásával vette át (55. sorszám alatti könyvszakértői vélemény kiegészítés 5. oldalán táblázat, továbbá a szakvélemény mellékleteként szereplő 20 db kiadási pénztárbizonylat fénymásolata). A 2016. július 18-ai kiadási pénztárbizonylaton a felperes 1.283.000,- forintot vett át, a pénztárbizonylatra felvezetésre került a szöveg rovatban: „végösszeg”. A szabályszerűen kiállított pénztárbizonylaton a kiállító bélyegző helyén I. rendű alperest feltüntető cégbélyegző lenyomat található, illetve pénztárosi ellenjegyzés a bal alsó sarokban.
- [5] Az I. rendű alperesi betéti társaság a Számviteli törvénynek eleget téve 2014. március 25-ei keltezéssel valamennyi tag részvétele mellett tartott taggyűlésen a 2014/01. számú egyhangúlag meghozott határozattal elfogadta a társaság előző évi egyszerűsített éves beszámolóját. Rögzítésre került a határozatban, hogy a társaság a 2013. évi egyszerűsített éves beszámolójában szereplő mérleg szerinti eredményt (24.000,- forint) eredménytartalékba helyezi; osztalékkifizetés nem történt. A 2004. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámoló elfogadása valamennyi tag jelenlétében, egyhangúlag, 2015. május 31-én a 2015/01. számú határozattal történt. E határozat rögzíti továbbá, hogy a 2014. évi egyszerűsített éves beszámolójában szereplő mérleg szerinti eredményt (1.276.000,- forint) eredménytartalékba helyezik; osztalékkifizetés nem történik. A 2015. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámoló elfogadására ugyancsak valamennyi tag részvételével megtartott taggyűlésen 2016. május 31-én került sor. A 2016/01. számú határozat rögzíti, hogy a társaság a 2015. évi egyszerűsített éves beszámolójában szereplő mérleg szerinti

eredményt (15.728.000,- forint) eredménytartalékba helyezi, osztalékkifizetés nem történik (64. sorszám alatti alperesi beadvány mellékletei). A taggyűlési határozatokról szóló jegyzőkönyveket és mérlegeket az I. rendű alperes szabályszerűen, valamennyi esetben időszzerűen a cégbírósághoz benyújtotta, azokra a társaság tagjai, illetve a Cégbíróság részéről kifogás, ellenvetés nem érkezett, a határozatokkal szemben egyik tag sem kezdeményezett jogorvoslati eljárást.

[6] Az I. rendű alperesi társaság a perbeli időszakot megelőző években veszteségesen gazdálkodott, vagy csak minimális pozitív eredményt ért el. A veszteségek kompenzálása a lekötött tartalékba helyezett tagi pótbefizetésből történt meg. A társaság 2013. évben már minimális pozitív eredményt realizált, de az eredménytartalékban olyan mértékű, előző évekről hozott veszteségek kerültek kimutatásra, amelyek miatt a lekötött tartalék összege nélkül negatív lenne a saját tőkeösszeg (55. sorszám alatti kiegészítő szakértői vélemény 8. oldalán tett szakértői megállapítások). A 2014. évi pozitív eredmény nyomán a lekötött tartalék összege eltűnt a beszámolóból, azt 0 értéken mutatták ki, míg az előző évi -10.331.000,- forint eredménytartalékból 1.166.000,- forint pozitív eredménytartalék kimutatására nyílt lehetőség (szakvélemény kiegészítés 9. oldal 1. bekezdés).

[7] Az I. rendű alperes 2016. november 10-én a felperes részére bankján keresztül napközbeni átutalással 528.360,- forintot juttatott „2015. évi osztalék részkiifizetés” közleménnyel. A közvetlenül a perindítást megelőző átutalást a felperes - az álláspontja szerint még vissza nem fizetett - 999.176,- forint hátralék részteljesítéseként fogadta el, erről írásban tájékoztatta az I. rendű alperest, rögzítve, hogy 470.816,- forint összegű tartozás továbbra is fennáll.

A peres eljárás során 2017. április 24-én az I. rendű alperes további 528.360,- forint összegű banki átutalással juttatott pénzt a felperesnek, a közlemény szövege: „2015. évi osztalék végkiifizetése”.

A kereseti kérelem és az ellenkérelem

[8] A felperes 2016. november 24-én nyújtotta be keresetét, melyet a per során, az ítélet meghozatalát megelőzően 65. sorszám alatti beadványának 7. oldalán módosított. Kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy a közte, mint hitelező és az I. rendű alperes, mint adós között (**város neve**)-en, 2014. január 20. napján kelt kölcsönszerződés alapján az ítélelhozatalkor fennálló vissza nem fizetett kölcsöntartozás összege 471.640,- forint.

Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. és II. rendű alpereseket arra, hogy 15 napon belül fizessenek meg részére a szindikátusi és társasági szerződésből származó tartozás/követelés jogcímén 2014. évi nyereségrészesedésként 597.863,- forintot, ennek 2015. január 16. napjától a kifizetésig járó régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamatát, 2015. évi nyereségrészesedésként pedig 12.208.391,- forintot, valamint ennek 2016. január 16. napjáig a kifizetésig járó régi Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamatát. Kérte azt is, hogy a bíróság állapítsa meg a II. rendű alperessel szemben végrehajtás csak akkor és annyiban rendelhető, amennyiben az I. rendű alperessel szemben a követelés végrehajtása eredménytelen volt. Módosított kereseti kérelmét a 2019. május hó 7. napján megtartott elsőfokú tárgyaláson (66. számú jegyzőkönyv 2. oldal) akként egészítette ki, hogy az I. és II. rendű alperesek egyetemleges felelősségének megállapítása mellett a III. rendű alperest tűrésre kérte kötelezni. Álláspontja szerint az I. rendű alperes által 20 részletben visszafizetett összegből a 2015. november 19-én kifizetett 1.000.000,- forint nem a kölcsöntartozás része volt, hanem az a néhány nappal korábban a társaság részére számla, illetve nyugta készítése nélkül átadott 1.000.000,- forint készpénz („gyorskölcsön”) visszafizetését jelentette. Elismerte, hogy 2016. november 14-én banki átutalással 528.360,- forintot kapott, melyet a kölcsöntartozás törlesztéseként vett figyelembe, ezért kérte 471.640,- forintban megállapítani az I. rendű alperes még fennálló kölcsöntartozásának összegét.

[9] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az alperesi álláspont szerint a 8.324.000,- forint összegű kölcsön 20 részletben teljes mértékben visszafizetésre került 2016. június 18-ai időponttal. A hitelkeretszerződéstől külön kezelendő egyedi, 1.000.000,- forintos összegű átmeneti kölcsön pedig bizonylat nélkül készpénzben került visszaadásra. E körben alperesek tanúbizonyítást indítványoztak. Az osztalékra vonatkozó felperesi igényeket azért vitatták, mert 2013. évi

mérlegadat szerint a társaság még jelentős mértékben veszteséges volt, mely nem tette lehetővé az osztalékkifizetést, ez 2014., 2015. években is csak kis mértékben javult, a társaságnak ekkor sem volt felosztható nyeresége, ezzel összhangban került sor a taggyűlési határozatok meghozatalára is. A társaság gazdálkodása 2015. évre már eredményt mutatott, ez tette lehetővé a felperes felé két részletben adózott osztalék átutalást. Alperesek hivatkoztak a 2000. évi C. tv. (Sztv.) 39. § (3) bekezdésének osztalékkifizetéssel kapcsolatos korlátjaira is. Hangsúlyozták, ha a 2013., 2014. években osztalékkifizetésről döntött volna a taggyűlés, az e törvényi előírásokba ütközött volna.

Az elsőfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest főkötelezettként, a II., III. rendű alpereseket mögöttes felelősként, egyetemlegesen, kölcsöntartozás jogcímén 471.640,- forint tőke és járulékaik megfizetésére. Kötelezte továbbá egyetemlegesen I-III. rendű alpereseket a szindikátusi szerződés alapján, nyereség felosztás jogcímén 2014. évre esedékes 545.282,- forint tőkeösszeg és járulékaik, továbbá 2015. évre 11.134.689,- forint és járulékaik felperes javára történő megfizetésére, 15 napos határidőszabás mellett. Marasztalta az alpereseket szakértői díjkülönbözet, továbbá felperes javára perköltség fizetésben is. A bíróság a perben lefolytatott igazságügyi könyvszakértői bizonyítás eredményeként rendelkezésre álló kiegészített szakvélemény megállapításait mindenben elfogadva adott helyt a felperes kereseti kérelmeinek. A szakértő által levezetett elszámolás alapján megállapította, hogy 2016. november 11. napján banki átutalással az I. rendű alperes által teljesített 528.326,- forint kifizetés a kölcsöntörlesztés része volt, így a felperes felé még fennálló tagi hiteltartozás összege 471.640,- forint. Ez az összeg a felperes által az alperesi társaságnak a hitelkeretszerződés alapján korábban, ténylegesen nyújtott 8.324.000,- forint kölcsöntartozásból fennmaradó hátralék. A visszafizetési kötelezettség e tekintetben azáltal nyílt meg, hogy az I., II. rendű alperesek valótlanul állították a kölcsön teljes visszafizetését, ezáltal a köztük létrejött kölcsönszerződés 4/3. pontjában foglalt kötelezettségüket megszegték. A bíróság ezért indokoltnak találta ezen összeg megfizetése tekintetében az alperesek marasztalását. A szindikátusi szerződésre alapított követelés elbírálása körében, a szerződés 1.2., valamint 2.3. pontjai rendelkezéseiből indult ki és az igazságügyi könyvszakértő által 2014. évre, valamint 2015. évre megállapított, kizárólag a dohánykoncessziós tevékenységből származó nyereség összegét vette az osztalékszámítás alapjául. Nem fogadta el az alperesi betéti társaság ún. göngyölített veszteséggel kapcsolatos hivatkozását, mely kizárná a felperes nyereségből való részesedését. Hangsúlyozta, az alperesi gazdasági társaságnak tudomása volt arról, hogy a szindikátusi szerződés elsőbbségi jogot biztosít a felperes részére a felosztható nyereség kifizetésére, melynek alapja az volt, hogy a felperes biztosította kölcsön formájában a teljes pénzösszeget, mely a koncessziós tevékenységhez szükséges volt. A kölcsön biztosításával a felperes kockázatot vállalt, és e kockázat ellenértékét a szindikátusi szerződés szabályai szerint a befolyt nyereségből részére biztosítani kellett volna. A szindikátusi szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése alól az alperesek nem térhetnek ki. A koncessziós tevékenységből származó nyereségből, a kiadások, és járulékok levonása után fennmaradó résszel a külön szerződésben rögzített arányok szerint el kell számolni. A bíróság utalt rá, a társasági szerződés is rögzíti az osztalékkifizetésre vonatkozó szabályokat, de külön hivatkozva a szindikátusi szerződésre, melyből az következik, hogy maga az alperesi társaság is figyelemmel volt a szindikátusi szerződésre a társasági szerződés módosításakor. Az ítélet jogi indokolásának utolsó részében a bíróság külön kiemelte, hogy az ún. göngyölített veszteség az előző évekről származott. Az azért nem vehető figyelembe az Sztv. 39. §-ában foglaltak szerint a felek közötti elszámolásban, mert az I. rendű alperes korábban más jellegű tevékenységet folytatott, a szindikátusi szerződés viszont új alapokra helyezte a társaság működését. A bíróság azért sem vette figyelembe a korábbi évekről származó veszteséget osztalékkifizetési korlátként, mivel a szakvélemény feltárta azon könyvelési anomáliákat, amelyeknek figyelembe vételével az volt megállapítható, hogy a mérlegben olyan átvezetések történtek, amelyek a számviteli törvénnyel ellentétesek, azaz a lekötött tartalék összege tényleges osztalékkifizetési korlátot nem teremtett.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[11]

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását. Elsődlegesen sérelmezték, hogy a kölcsöntartozás jogcímén elrendelt marasztalást tartalmazó rendelkezésekből nem egyértelmű, hogy az egyetemleges kötelezés az alperesek mely körére vonatkozik. A fellebbezési álláspont szerint a perben irányadó 2006. évi IV. tv. (Gt.) 108. § rendelkezésével ellentétes a III. rendű alperes mögöttes felelőskénti marasztalása, hiszen ő kültagja az I. rendű alperesi betéti társaságnak. Ugyanezen jogi okokból sérelmezték a III. rendű alperes a szindikátusi szerződés alapján fennálló nyereség osztalék jogcímén történő marasztalását is. A II. rendű alperesnek a betéti társasággal egyetemleges marasztalása pedig ellentétben áll a mögöttes felelősség szabályaival. Az alperesek felhívták a figyelmet, az ítélet túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, mivel a felperes utolsó keresetmódosításában III. rendű alperesre végül csak tūrési kötelezettség megállapítását kérte, erre azonban a Pp. 123. § rendelkezései alapján nincs jogi lehetőség. A tényállás érdemi mérlegelését illetően az elsőfokú bíróságnak hibaként rótták fel, hogy figyelmen kívül hagyta a szakértői vélemény kimutatását, mely szerint 20 részletben, összesen a 8.324.824,- forint összeg erejéig a felperes által nyújtott kölcsön összege teljes egészében visszafizetésre került 2016. július 18-ai időpontig. A szakértői véleményt az alperesek annyiban minősítették tévesnek, hogy az 1.000.000,- forint ún. gyors kölcsön bizonylat nélküli visszafizetését figyelmen kívül hagyta, a 2016. november 11-i 528.360,- forint összegű felperes felé történő utalást pedig e kölcsön résztörlesztéseként vette figyelembe. Az elszámolási betétszámla főkönyvi kartonján csak a felperes vezetékneve került feltüntetésre, ezért tévesen feltételezte a szakértő, hogy az adott utalás a felperes által nyújtott kölcsönhöz köthető. Ez valójában osztalékutalás volt, emellett az I. rendű alperesnél rendelkezésre álló alapbizonylat, mely csatolásra került, mutatja, hogy az I. rendű alperes ezt osztalékfizetesként tartja saját könyvelésében nyilván. A felperes részére két egyenlő részletű ilyen osztalékfizetés történt annak ellenére, hogy taggyűlési határozattal osztalék jóváhagyás nem történt, így a kifizetés jogszerűsége valójában vitatható. Alperesek hangsúlyozták, hogy az 1.000.000,- forint összegű ún. gyors kölcsön készpénzben történt átadása és visszafizetése a bevételezési, illetve kiadási bizonylatolás elmaradása miatt szakértői eszközökkel nem volt feltárható, a tanúvallomások azonban alátámasztják a visszafizetés tényét. Alperesek vitatták azon elsőfokú ítéleti megállapítást is, hogy a kölcsön az ott megállapított hátralék fennmaradása miatt lejárttá vált, továbbá, hogy az alperesi tényállítással szemben a teljes visszafizetésre nem került sor. Ezzel szemben hangsúlyozták, a felperes a szerződést nem mondta fel, és más szerződést megszüntető körülmény sem merült fel, egyebekben pedig a visszafizetésre irányuló igény legfeljebb a határidő lejártja miatt lehetne megalapozott, azonban továbbra is állították, hogy a kölcsön teljes mértékben visszafizetésre került. Az osztalékfizetésre kötelezés alapvető akadályaként a tárgyévek pénzügyi beszámolóit elfogadó taggyűlési határozatokra hivatkoztak, melyek kifejezetten rögzítik, hogy osztalékfizetés nem állt a társaság szándékában. Taggyűlési határozat nélkül osztalékra a tagnak nem keletkezik jogszerű igénye, a beszámoló elfogadása után pedig nincs már lehetőség osztalékfizetésről dönteni. E tárgyban kérték figyelembe venni a szakértő egyező szakmai megállapítását. E szabályok akkor sem kerülhetők meg, ha a társaság tagjai szindikátusi szerződésben a nyereségfelosztásról másként rendelkeznek. A szindikátusi szerződés nem tartalmazhat jogszabállyal ellentétes rendelkezéseket, ha igen, akkor az ilyen rendelkezés érvénytelen. Megjegyezték, a társaság nyereségessége esetén sem feltétlenül jár osztalék, erről csak megalapozott taggyűlési határozat dönthet. A felperes osztalékra irányuló keresete elsősorban a taggyűlési határozat hiánya miatt elutasítandó. Utaltak még a Számviteli törvény 37. § (6), valamint 39. § (3) bekezdés rendelkezéseire is, mely szabályok egyáltalán nem teszik lehetővé nyereség kifizetését a társaság veszteségessége esetén, illetve a rendelkezések további kógens jogszabályi korlátokat is szabnak, melyek a perbeli esetben fennálltak a beszámolót elfogadó taggyűlési határozatok meghozatala idején. Emellett bármely tag nyereségből vagy veszteség viselésből való teljes kizárása a Gt. 90. § (1) bekezdés rendelkezésébe ütközik. Az

ilyen tartalmú szindikátusi szerződési szabály tehát ugyancsak érvénytelen. Alperesek hangsúlyozták, a társaság veszteségessége negatív eredménytartalékként került kimutatásra, az már jóval a 2013. év előtti időkben keletkezett, és ez okozta, hogy az osztalék nem volt kifizethető a már bevételeket produkáló koncessziós tevékenység időszaka kezdetén. A könyvelés szabálytalanságától független tény, hogy a társaság veszteségessége miatt - melyet a szakértő is megállapított -, a perbeli két tárgyévben még nem volt lehetséges osztalék kifizetésről dönteni. Ebből a szempontból a 2005. évi pótbefizetésnek van jelentősége, annak megtörténtét a szakértő sem cáfolta. Alperesek több irányú számítások levezetésével kívánták továbbá alátámasztani, hogy 2013., 2014. évekre vonatkozóan a taggyűlés semmiképpen sem határozhatott volna osztalékfizetésről, míg 2015. évre vonatkozóan pedig a kifizethető osztalék felső határa legfeljebb 6.697.000,- forint lehetett volna. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az osztalék kifizetést kötelezően el is kell végezni, és azt sem, hogy erre az összegre kizárólag a felperes volna jogosult. A két részletben, 2015. éves osztalékként felperes javára kifizetett összegre nézve másodlagosan beszámítási kifogást is előterjesztettek. Alperesi álláspont szerint ugyanis a kölcsön teljes egészében visszafizetésre került, az osztalék pedig a keresetben meghatározott évekre nézve a felperes részére nem jár. Az alperesek fellebbezésük további részében a szerződéses rendelkezések, valamint a társasági szerződés és a szindikátusi szerződés együttes értelmezését a peres eljárás során részletesen előadott ellenkérelmeik szerinti tartalommal vezették le. A fellebbezés összegzésében hangsúlyozták, a szindikátusi szerződés helyes értelme szerint felosztható nyereség szükséges a nyereségrészesedés kifizetéséhez, ilyennel azonban az I. rendű társaság a perbeli időszakban nem rendelkezett. Semmis az olyan rendelkezés, mely a Gt., Ptk. vagy a Számviteli törvény már említett szakaszaiba ütközik, és ilyen a „Societas Leonina” elvébe ütköző kizárást tartalmazó szerződési szabály is. A tagok csak gyűlésen határozhatnak a nyereség összegéről és kifizetéséről, osztalék kifizetést azonban a perbeli időszakban a taggyűlés nem hagyott jóvá, a mérleget nyereségrészesedés, illetve osztalék kifizetés nélkül fogadták el. Ilyen körülmények között a felperes részére utólagos osztalékfizetés a Számviteli törvényben meghatározott tilalomba is ütközne.

[12] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Ismertette, az álláspontja szerint helytálló elsőfokú ítéleti megállapításokat, és ezek tükrében hangsúlyozta, az alperesek szerződési kötelezettségeiknek nem tettek eleget. Elsősorban az elkülönített könyvelést hiányolta, valamint ez alapján a bevétel-kiadások elszámolását, a nyereség összegének megállapítását, és sérelmezte a részére történő kifizetés elmaradását. Kifogásolta, hogy 2013. és 2015. közötti időszakban őt a betéti társaság döntéshozatali köréből teljes egészében kizárták. Felhívta a figyelmet a szakértői megállapításokra, melyek az alperesi könyvelés megbízhatatlanságát mutatták. Kérte a helyesen megállapított tényállás alapján meghozott elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[13] Az alperesek, a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételükben hangsúlyozták, a felek mindvégig külön kezelték a 2015. novemberében csak baráti kölcsönként emlegetett 1.000.000,- forint átadását, mely készpénzben történt és bizonylat kiállítása nélküli pénzmozgás volt. Ezt a könyvvizsgáló szakértő is megállapította, ezért e jogügyletet nem lehet összekeverni a 2015. november 19-én „tagi betét visszafizetés” megjelöléssel átadott 1.000.000,- forint összeggel, mely a nagyoösszegű kölcsön törlesztésének részét képezte.

Alperesek fellebbezésük kiegészítéseként magánszakértői véleményt csatoltak, mellyel alá kívánták támasztani a kölcsönök teljes mértékű visszafizetését, valamint azt, hogy a perbeli években osztalékfizetésre nem kerülhetett sor, a taggyűlési határozatok ennek megfelelően a jogi szabályozással összhangban döntöttek erről.

Az ítéletábra döntése és jogi indokai

[14] A fellebbezés alapos.

[15] Az ítéletábra az alábbi tényállási elemeket tartja relevánsnak a perbeli jogvita elbírálása szempontjából:

Az I. rendű alperest 1992-ben jegyezték be a cégnyilvántartásba, tevékenysége a perbeli időszakot megelőzően ruházati kiskereskedelem volt. Ez a tevékenység veszteséges volt, amelyet az is alátámaszt, hogy a perbeli (2013.) időszakot 10.331.000 forint negatív eredménytartálékként könyvelt veszteséggel kezdte.

Az I. rendű alperes 2013. július 1-től 20 év időtartamra dohánytermék kiskereskedelmi jogosultságot szerzett (koncesszió); mely jogot az I. rendű alperesi bt-nak engedte át, a társaság ettől kezdődően kizárólag dohánytermék kiskereskedelmi tevékenységet végzett. Az I. rendű alperesi társaságnak likvid tökehiány miatt az új tevékenység finanszírozásához készpénztartalékra volt szüksége, ezért a felperes és a II. rendű alperes (társaság beltárgya és üzletvezetője) - ekkor még magánszemélyként - 2013. július 23-án kölcsönszerződést kötött, amely alapján a felperes 5 év időtartamra, kamatmentesen 8.324.000 forint kölcsönt nyújtott a II. rendű alperesnek. A kölcsön célja alapvetően az I. rendű alperesi társaság működéséhez szükséges tőke biztosítása volt, ezért a felperes és a II. rendű alperes megállapodott arról, hogy a kölcsön visszafizetése, illetőleg a befektetett pénzüsszeg nyereségéből történő részesedés biztosítása érdekében a felperes kültagként belép az I. rendű alperesi társaságba. Erre 2014. január 20-án került sor, amikor a társasági szerződés módosításával a felperes az I. rendű alperesi társaság kültagjaként a társaságba belépett 5.000 forint tagi hozzájárulás befizetésével. Ugyanezen a napon a felperes az I. rendű alperessel írásban „tagi kölcsönszerződés” megjelölésű megállapodást kötött, amelyben a felperes vállalta 12 millió forint rendelkezésre tartását öt éves időtartamra, 5 %-os évi ügyleti kamat mellett. A hitelkeret azonban teljes egészében nem került felhasználásra, a felek ugyanakkor ezen szerződés részévé tették a korábban, 2013. júliusában felperes és II. rendű alperes között megkötött kölcsönszerződés alapján már folyósított összeget. E szerződéssel az I. rendű alperes lépett adósi pozícióba, a kölcsön visszafizetése így már a betéti társaságot terhelte. Ugyancsak 2014. január 20-án szindikátusi szerződés is létrejött a felperes, valamint a II-III. rendű alperesek (bel- és kültagok) között, amelynek III. pontja szabályozta az I. rendű alperesi társaság tevékenységéből származó nyereségből való részesedést. Ezzel összefüggésben a felek a társasági szerződésben akként szabályozták a nyereségből való részesedés mértékét, hogy a dohánytermékek kiskereskedelmi tevékenységéből származó nyereség vonatkozásában a tagok között létrejött külön megállapodás (szindikátusi szerződés) rendelkezéseit tekintették irányadónak. A szindikátusi szerződés III. pontjában a nyereségből való részesedést az I. rendű alperesi társaságban fennálló vagyoni betétjeik arányától eltérő módon határozták meg a felek. A beltagnak 20.000,- forint, a két kültagnak 5-5.000 forint részesedése volt az I. rendű alperesi társaságban, ehhez képest a szindikátusi szerződésben a nyereség-részesedést akként szabályozták, hogy a tagi kölcsön megtérüléséig a felperest 70%, míg a II-III. rendű alpereseket összesen 30% illeti, míg a kölcsön megfizetése után ez az arány a felperes esetében 40%-ra, míg a II-III. rendű alperesek javára 60%-ra módosul. Megállapodtak abban is, hogy a nyereségfelosztás negyedévente a tárgyhót követő 15. napig esedékes, és a felperest elsőbbség illeti meg a kielégítésben, a II.-III. rendű alperesek pedig csak akkor részesülhettek a nyereségből, hogy ha az adott havi kölcsön törlesztőrészele, illetve az adott negyedévi nyereség már ki lett fizetve a felperesnek.

Az I. rendű alperes 2014. augusztus 14. és 2016. július 18. között 20 részletben, különböző összegekben visszafizetett a felperesnek 8.324.824,- forintot, ezt az 55. számú szakvélemény kiegészítés 5. oldalán található táblázat részletezi.

További perdöntő jelentőségű, felperes által sem vitatott tényállási elem, hogy az I. rendű alperes a 2014. március 25-i taggyűlésén a 2014/1. számú határozatában valamennyi jelenlévő tag egyhangúlag elfogadta a társaság 2013. évi egyszerűsített éves beszámolóját. Ebben a mérleg szerinti eredményt 24.000 forintban határozták meg és döntöttek annak eredménytartálékba helyezéséről. A taggyűlésen a felperes és a II-III. rendű alperesek is részt vettek.

Az I. rendű alperes a 2015. május 31-én megtartott taggyűlésen meghozott 2015/1. számú határozatban a tagok egyhangúlag elfogadták a társaság 2014. évi egyszerűsített éves beszámolóját,

a mérleg szerinti eredményt 1.276.000 forintban állapították meg és határoztak annak eredménytartalékba történő helyezéséről. A határozat megállapítja: osztalék kifizetés nem történik. A taggyűlésen a felperes és a II-III. rendű alperesek is részt vettek.

Az I. rendű alperes 2016. május 31. napján megtartott taggyűlésén, melyen mind a felperes, mind a II-III. rendű alperesek részt vettek, a társaság egyhangúlag meghozta a 2016/1. számú határozatot, melyben a társaság 2015. évi egyszerűsített éves beszámolóját elfogadták. A mérleg szerinti eredményt 15.728.000 forintban állapították meg és döntöttek annak eredménytartalékba helyezéséről. Rögzítették, hogy osztalék kifizetés nem történik.

Az egyes lényeges tényállási elemek számba vétele azért szükséges, mert az elsőfokú ítélet azok idősorrend szerinti ismertetését fenti módon nem tartalmazza.

[16] A tagi kölcsöntartozás fennálltának megállapítására vonatkozó keresetet illetően a 2018. január 1-jét megelőző perindítás folytán, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Pp. 123. § második fordulata értelmében megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A megállapítási kereset indításának tehát két együttes, konjunktív feltétele van, egyrészt a jogvédelem szükségessége, valamint a marasztalás követelésének kizártsága. E két feltétel bármelyikének hiánya esetén megállapításra irányuló kereset nem vezethet eredményre (BDT2005. 1250 szám alatt közzétett eseti döntés). A felperes a hitelkeretszerződés alapján nyújtott kölcsön nem teljes körű visszafizetésére hivatkozva, hátralék fennálltának megállapítását a perindításkor nyilvánvalóan azért kérte, hogy a szindikátusi szerződés szabályai szerinti magasabb összegű (70%-os mértékű) osztalékra való jogosultságát ezzel biztosítsa a 2014., illetve 2015. évekre vonatkozóan. Ez alapozta volna meg a jelentősebb összegű osztalékra a jogosultságot számára, figyelemmel a szindikátusi szerződés III/3.3. pontjában rögzített előfeltételre. A perindításkor még nem járt le a hitelkeretszerződés 5 éves időtartama, és az esetleges hátralékos kölcsön visszafizetés követelését ez esetben csak az tette volna lehetővé, ha a felperes azt hatályosan, és jogszerűen felmondja (hitelkeretszerződés IV/3.2. pont). Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy a III/2. pontban felsorolt szerződésszegések önmagukban nem jelentik a szerződés megszűnését, azok felmondási okok, így egyoldalú, hatályosan közölt, jogszerű felperesi felmondás hiányában a kölcsönszerződés megszűnése még alperesi szerződésszegés esetén sem lett volna megállapítható, ellentétben az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban kifejtett jogi álláspontjával.

A szerződés 2014. január 20-ai megkötésétől számított 5 éves futamidő 2019. január 20-ával lejárt, így a 2019. május 2-án, 65. sorszám alatt előadott keresetmódosítás időpontjában már a Pp. 123. § (1) bekezdés azon konjunktív előfeltétele nem állt fenn, mely szerint marasztalást ne követelhetett volna a felperes. Az ekkor 471.640,- forint összegű tartozás és járulékaira irányuló megállapítási kereseti kérelem előterjesztése a Pp. 123. § (1) bekezdés szabályába ütközött, ezt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta és a kereseti kérelmen túlterjeszkedve marasztalta felperes javára az alpereseket. E tekintetben nemcsak azért helyes az ezt sérelmező fellebbezési hivatkozás, mert a bíróság a Pp. 215. §-ának kötelező rendelkezését megsértve túlterjeszkedett a csak megállapítást igénylő kereseti kérelmen, hanem elsősorban azért, mert a keresetmódosítás időpontjában már nem volt jogi akadálya annak, hogy bármely összegű - bizonyítottan még fennálló - kölcsöntartozás esetén a felperes teljesítést követelhesse. Az ennek ellenére csupán megállapításra irányuló kereseti kérelem nem felelt meg a Pp. 123. § konjunktív rendelkezései egyikének, ezért az irányadó bírói gyakorlat szerint azt el kellett volna az elsőfokú bíróságnak utasítania anélkül, hogy hátralék fennálltát, a felek elszámolását érdemben vizsgálná. E tekintetben tehát több okból is indokoltá vált az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és a megállapításra irányuló kereset elutasítása [Pp. 253. § (2) bekezdés].

[17] A felperes a szindikátusi szerződésben meghatározott arányú osztalékösszegek megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Keresete e szerződésen alapult, így a felek között 2014. január 20. napján megkötött szindikátusi szerződés vonatkozásában még a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény szabályai az irányadók. A felperes kereseti kérelmében állította, hogy az I. rendű alperesi társaság 2013., 2014. és 2015. évi adózott nyereségének felosztásáról a tagok nem döntöttek és sérelmezte, hogy a mérlegek alapján neki járó osztalékot nem kapta meg. Az I. rendű alperes a társasági szerződés, míg a II-III. rendű alperesek a szindikátusi szerződés rendelkezéseinek megszegésére figyelemmel felelősek és kötelesek megfizetni e tartozást. A szindikátusi szerződés az azt kötő, társasági tagok egymásközi kapcsolatát, egymással szembeni jogait, kötelezettségeit szabályozza, nem ütközhet azonban társasági jogi szabályokba, és nem sértheti a társasági szerződés rendelkezéseit sem. Ezzel szemben a gazdasági társaság taggyűlésén hozott határozat szindikátusi szerződésbe ütközés folytán nem lehet jogsértő, mivel a szerződés nem lehet irányadó a társasági jogi jogviszonyokra, az nem része a társasági szerződésnek. A szindikátusi szerződés alapvetően kötelmi és nem társasági jogi jellegű jogviszonyt hoz létre, az abban vállalt kötelezettség esetleges megsértésének kizárólag az ügyletkötő felek egymásközi kötelmi jogi viszonyában lehet jelentősége (Szegedi Ítéltábla ÍH2014. 156 számon közzétett eseti döntése).

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 114. § (1) bekezdése rögzíti: az osztalék a gazdálkodó tagjai részére az adózott eredmény felhasználásáról (az osztalék jóváhagyásáról) szóló döntés alapján kifizetni elrendelt az előző üzleti év adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék csökkenéseként elszámolt összeg. Az évközben kifizetett osztalékelőleget a pénzkiadásból származó követelések között kell az egyszerűsített mérlegben szerepeltetni. A (2) bekezdés kógensen előírja, hogy az előző üzleti év adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartaléka akkor fizethető ki osztalékként (részesedésként), ha a lekötött tartalékkal - ideértve a 103. § (4) bekezdése szerint elkülönített nyilvántartott támogatás még fel nem használt összegét is - csökkentett saját tőke összege az osztalék (a részesedés) kifizetése után sem csökken a jegyzett tőke összege alá. Lényegét tekintve ugyanilyen tartalmú biztonsági korlátot szab az Sztv. 39. § (3) bekezdés rendelkezése is.

A hivatkozott rendelkezésekből az következik, hogy a felperes követelhetette az I. rendű alperesi társaság taggyűlése által jóváhagyott beszámolóban megállapított osztalék kifizetés esetén a szindikátusi szerződésben meghatározottak szerinti kielégítését. Lényeges kiemelni, hogy a vagyoni hozzájárulástól eltérő kielégítési arányt szabályozó szindikátusi szerződés alapján csak az osztalékként a jogszabályi korlátok szerint kifizethető nyereség felosztásáról határozhattak a tagok. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, amennyiben a II-III. rendű alperes ettől eltérően, más arányok szerint osztotta volna fel nyereséget, akkor jártak volna el szerződésszegő módon, vagyis a szindikátusi szerződéssel ellentétesen. A perben rendelkezésre álló iratokból azonban megállapítható, hogy mind a 2013., 2014., továbbá a 2015. év beszámolóját elfogadó taggyűlésen a tagok - bár megállapították az adózott eredmény (nyereség) összegét - egyhangúlag úgy határoztak, hogy nem osztják szét egymás között osztalék formájában, hanem azt a társaság eredménytartalékában helyezik el. E döntések meghozatalánál a felperes is részt vett, utóbb ezekkel szemben jogorvoslattal nem élt, a határozatokat bíróság előtt nem támadta meg, így ezen határozatokat jelenleg is érvényesnek és hatályosnak kell tekinteni. A taggyűlési határozatok a 2013., 2014. és 2015. évek vonatkozásában kifejezetten azt a taggyűlési akaratot tükrözik, hogy a társaság nem ad tagjainak osztalékot. Nem követett el szerződésszegést ezért a II. és III. rendű alperes sem, amikor nem biztosítottak az I. rendű alperesi társaság által elért nyereségből a szindikátusi szerződésben meghatározott arányú kifizetést a felperes részére. Az osztalékra való jogosultságát állítva a felperes abból indult ki, hogy 2014., illetve 2015. években a hitelkeretszerződés visszafizetésének még tartó időszakában a szindikátusi szerződésben rögzített 70%-os arányú osztalék őt megilleti, tekintettel arra, hogy a perben lefolytatott könyvszakértői bizonyítás felosztható nyereséget mutatott ki mindkét évre nézve a dohányáru kiskereskedelemmel

kapcsolatos I. rendű alperesi tevékenység eredményeként. Az elsőfokú bíróság ezt elfogadva a módosított kereseti kérelem szerint marasztalta a felperes javára az alpereseket. E marasztalással kapcsolatban megjegyzendő, hogy a III. rendű alperes, mint kültag, saját vagyonával nem felel a társaság tartozásaiért, így mögöttes felelősként sem marasztalható [Gt. 108. § (1) bekezdés]. E tekintetben is helytálló volt az alperesek fellebbezési hivatkozása. Az osztalékra való felperesi jogosultság jogalapjának vizsgálata során az ítélet tábla a tényállást mérlegelve azt a lényeges tényállási elemet találta perdöntőnek, hogy az éves beszámolót elfogadó társasági határozatok kifejezetten úgy rendelkeznek; a társaság osztalékfizetést nem hajt végre, a 2014. és 2015. évi nyereséget mindkét esetben eredménytartálékba helyezték. Ezzel kapcsolatban helyesen hivatkozott az alperesi oldal fellebbezésében is az Sztv. 114. § (1) bekezdés rendelkezésére, mely szerint osztalék a gazdálkodó szervezet tagjai részére a tárgyévig, valamint az előző évben ki nem osztott adózott eredményből *kifizetni jóváhagyott összeg*, amelyet az egyszerűsített mérlegben a rövid lejáratú kötelezettségek közé is fel kell venni, függetlenül attól, hogy év közben történt-e osztalékelőleg kifizetés. Az említett jogszabályi rendelkezésből kitűnik, hogy az eredményből történő kifizetés kifejezett társasági jóváhagyást igényel, mely társasági határozattal történhet. Jelen esetben mindkét évre nézve ezzel kifejezetten ellentétes társasági határozat született, így a felperes 70%-os arányú osztalékra való jogosultságának jogalapja hiányzik. Elfogadható magyarázatot is adtak az alperesek a társasági határozatokban rögzített döntés okára, amikor az Sztv. 39. § (3) bekezdés osztalékfizetési korlátjára hivatkoztak, melyet a társaság perbeli esetben a 2014. és 2015. évi nyereségre vonatkozóan szükségesnek talált alkalmazni, ez indokoltá teszi mindkét esetben a határozatok tartalmát.

Megjegyzzi az ítélet tábla, hogy az osztalékfizetésről való döntés hatásköri szabályait a 2014. március 15-től hatályos új polgári jogi szabályozás már teljesen egyértelművé teszi. A 2013. évi V. tv. (jelen perre még nem irányadó új Ptk.) 3:109. § (2) bekezdése a gazdasági társaság legfőbb szervének (jelen esetben I. rendű alperes tagjai gyűlése) jogkörébe utalja - többek között - a Számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyását és a nyereség felosztásáról való döntést. E két egymással szorosan összefüggő kérdésben egyértelmű határozatok születtek 2014., illetve 2015. évre nézve.

A jelen perben még alkalmazandó 1959. évi Ptk., illetve a Gt. a társaság legfőbb szervének e hatáskörét még konkrétan nem nevesítette, de a társasági szerződés X/5. pontja a tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdések körében úgy rendelkezik, hogy a tagok erről ülés tartása nélkül is határozhatnak. Az, hogy az osztalékkifizetésről egymást követő három évben (már 2013. évre nézve is) alakszerű taggyűlési határozat meghozatalát tartották szükségesnek a társaság tagjai, egyértelműen jelzi, hogy a társasági szerződés említett szabálya alkalmazásával a tagok gyűlése a hatáskörébe tartozó kérdéskörbe vonták az osztalékról való döntést. Megjegyzendő, hogy a társasági szerződés IX/3. pontja az osztalékelőlegről való döntést konkrétan nevesíti is, mint a tagok gyűlése hatáskörébe tartozó kérdést. Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla a szakértő által feltárt, két tárgyévre vonatkozó nyereség tényének megállapíthatósága ellenére az erről való taggyűlési döntés tartalmára tekintettel az osztalék megfizetésére irányuló felperesi kereset jogalapja sem áll fenn, így e tekintetben is szükségessé vált az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és ezen kereseti kérelmek elutasítása [Pp. 253. § (2) bekezdés].

[18] A felek közötti teljes körű elszámolás nem a per tárgya, erre a felperes keresete nem is terjed ki. Ettől függetlenül a tényállás kiegészítésre tekintettel szükségesnek találja megjegyezni az ítélet tábla, hogy a 2016., illetve a 2017-ben átutalt 2x528.360,- forint összeg az említett törvényi előfeltételek hiánya folytán semmiképpen sem tekinthető osztalékfizetésnek. Az alperesi átutaláson a jogcím feltüntetés téves, taggyűlési határozat hiányában ilyen jogcímen osztalékkifizetésre az I. rendű alperesnek egyetlen tag irányában sem volt lehetősége a 2014., illetve a 2015. éves nyereségből. Az I. rendű alperesi betéti társaság és a felperes egymás közti elszámolása során ezen összegeket célszerű a hitelkerethez kapcsolódó kölcsön ügyleti kamattörlesztéseként figyelembe venni, tekintettel arra is, hogy a két részletben átutalt 1.000.000,- forint nagyságrendű összeg a 9.000.000,-

forintos nagyságrendű kölcsön 2 éves futamidőre számított évi 5%-os mértékű ügyleti kamatának megfelelő ellentételezése.

- [19] Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az ott beszerzett bizonyítékok mérlegelésével jutott eltérő jogkövetkeztetésre az elsőfokú ítélethez képest. Ehhez az alperesi oldal által utólag csatolt magánszakértői bizonyíték nem volt szükséges, annak érdemi figyelembevételére a Pp. 235. § (1) bekezdés második mondatának tiltó szabálya miatt egyébként sem volt lehetőség [Pp. 141. § (2), (6) bekezdés].

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatta és a felperes valamennyi keresetét teljes egészében elutasította.

Zárórész

- [20] A peres felek teljesen megváltozott pernyertesség-pervesztességére figyelemmel mellőzte az I-III. rendű alperesek szakértői díj különbözet megfizetésére történő rendelkezését és a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel a pereszes felperest kötelezte 109.850 forint szakértői díjkülönbözet megfizetésére a Kecskeméti Törvényszék elnöki letéti számlájára leletezés terhével.

Mellőzte az ítéletábra az I-III. rendű alpereseket perköltség megfizetésére kötelező rendelkezéseket is és kötelezte a felperest, hogy fizessen az I-III. rendű alperesek részére egyetemlegesen első és másodfokú eljárási költséget. Az alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontjai, valamint az (5) bekezdés szabályai szerint, a pertárgyérték alapulvételeivel határozta meg. Köteles a pereszes felperes a le nem rótt fellebbezési illeték utólagos megfizetésére is a 6/1986. (VI.26.) Korm.rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1), (3) bekezdés szabályai szerint.

Szeged, 2020. január 31.

Dr. Hámori Attila s.k.. Dobler László s.k.. Bálint Attila s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

táblabíró